

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főter 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 3 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyiltér petit sora 30 kr.

A jószágtenyésztés akadályai.

Lapunk m. vasárnap megjelent számában azt állítottuk, hogy az ok-szerű jószágtenyésztést mindig tartjuk oly jövedelmi forrásnak, mint az egy-oldalú gabonatermelést. Azonban hozzá tettük azt is, hogy a mai viszonyok között az sem fizeti ki magát. Ennek okát több körülményben, de elsősorban is annak tulajdonítjuk, hogy a hus-elárúsítók, a husfogyasztási adó örve alatt, oly tetemes árban szabják meg a hus árát, hogy még a szegényebb uri ember is, csak nagy ritkán és nagy anyagi megerőltetéssel vihet asztalára, akkor is csak ünnepnapok alkalmával husételt.

Ezen körülménynek tulajdonítjuk, hogy a magyar gazda, még a hizott marháján is csak nagy nehezen tud tud adni, ugyszolván potom áron kénytelen elvesztegetni. Ennek daczára, a közönség hihetetlen méreg drágán juthat a marhahushoz. Hizott marhahusra meg csak nagy városokba tehet szert. De ott meg a marhahus ára minden képzeletet felül mul, úgy annyira, hogy Budapesten, Sopronban, Pozsonyban és egyéb nagy városokban az olcsóbb minőségű marhahus 60 kr., a pecsenyének való hus klgammja 80 krtól 1 frt 20 krig váltakozik.

Pedig, mint említettük, a kik hi-

zott marháikon tul akarnak adni, azok potom áron kénytelenek elvesztegetni, annyira silány áron, hogy például az arádi és békésmegyei gazdák, ternónak tartják, ha a kihizalt marháikon 22—25 krajczárjával tudhatnak.

Ebből a körülményből már most tisztán látható, hogy a jószágtenyésztés azért nem fizeti ki magát, mert nincs husfogyasztó közönség; fogyasztó közönség pedig azért nincs, mert a marhahushoz méreg drágán juthat hozzá, vagyis az elárúsítást valóság-gal monopolizálják egyesek.

Természetes tehát, hogy az esetben, ha a közönség mérsékelt árban juthatna a marhahushoz, többet fogyasztana és így a jószágtenyésztés kifizetné magát. Ennek ellenére törekedni, hogy a marhahus ára, aránylag a lábas marha árához képest alá szállítsák.

De, ha a munkás olesón juthatna a hushoz, a munkakedvét fokozná és aránylag nehezebb munkát is könnyebben végezhetne. Mert hiába, akár mit beszélnek is, csak a hus eledel az, a mely erőt ad a testnek, a mi az étvágyat kielégíti és a testet táplálja. A tiszta nemű ételek, azonfelül a burgonya és hüvelyes vetemények arra jók, hogy az éhséget csillapítsák, a gyomrot és a beleket megtömjék, de arra, hogy a munkabírást fokoz-

zák, vagy az anyagvesztéseget, mely az erős munka után nagyobb mérveket ölt, pótolják, arra nem valók.

Éppen azért, vegetáriánusok azon állítása, hogy az ember eredeténél fogva tisztán növény evő és így, azt tanítják, hogy az embernek, ha hosszú életű és egészséges akar maradni, hát kizárólag növényi eledelkel kell táplálkoznia, egyrészt minden tudományos alapot nélkülöző üres frázisnak, más részt meg, minden gyakorlati megfigyelést nélkülöző állításnak minősíthetjük.

Hiszen a ki a természetrajz leg-
elemibb részét ismeri, annak tudnia kellene, hogy az ember, ha fogazatát tekintjük, minden evésre, azaz úgy a növényi, mint állati táplálék felvételére van teremtve. De tegyenek azok az urak próbát; menjenek oda, ahol az emberek erős és nehéz munkát végeznek. Ilyen munka után hívják meg a kubikosokat ebédre és rakjanak meg egy asztalt sült krumplival, babbal, borsóval, kásával és egyéb főzelék félével és tésztával. Egy másik asztalt meg husfélékkel, majd meg látják, hogy a növényi, vagy az állati tápláléknak lesz-e több fogyasztója.

Vagy tessék úgy megpróbálkozni, hogy ugyan olyan tartós munkánál, egyik csapat munkást folyton növényi eledellel tartani, a másikat vegyest

TÁRGZA.

Szerelmem könyve.

Írta: Regöci Győző.

Több mint 400 oldalra terjedő munka számos részre van felosztva. Sorrendben említkézik a költő anyáról, hazáról, szerelmiről; és mindig érdekes, vonzó modorban, mely lobitáncsel, leköt. A kötetben vannak még eszmék bonából, a mi bunk, a mi kedvünk, didaxis, epika és költemények vers nélkül czimrel ellátott rovat alatt számos versek. Az izlésesen kiállított vaskos mű kapható szerzőnél Székesfehérvárott. Ára: 5 korona 40 fillér.

Mutatványt a kötetből alantabb közlünk.

Kedves...

Kedves az anyának csecsemője csókja,
Gyermeknek a játék, leánynak a rózsza.
Üditő harmatepepp most fakadt virágon,
Dal a tele szívnek, költőnek az álom;
Kedves a művésznek első alkotása,
Elcsiggedt betegnek életujulása...
Kedvesebb voltál te mindenkinél nékem.
Szeretve titokban, epedve, féltéken.

S olyan végtelenül, amely végzetesen,
En édes angyalom, kedves szerelmem!

Melyik?

Volt egy férfi,
Ki két nőt szeretett,
Egy szőket és egy barnát.
A szőke és a barna nő,
Mindkettő azt híve,
Hogy a férfi csak őt szereti.

Egy nap mindketten megtudták,
Hogy a férfi a másikat is szereti.
A szőke nő megölte önmagát,
A barna nő a férfit ölte meg.
Melyik szerette jobban?

Tanítói hivatás.

A csengő élesen csilingel,
Óramra gyűlve vár a kis sereg,
Zsivajja az utcára is kihallik,
Ott kéne lenni, no de már megyek.

Hogy odaérek, megköszönt mind,
De nincsen ebbe' semmi köszönet:
A hangot huzza, gunynak is vehetni,
Csak turpisságra letek ürügyet!

Nem mérgeledöm: mutatom csak;

Az óra sok, a díjazás kevés (!)
Az osztályt okkal-móddal rendbe szedjük,
Hej! átkos munka ez a nevelés.

A jó szülők nyakunkba sózták,
A művelésnek nyitva áll kapunk,
Ők rá nem érnek gondjainkra bizzak:
Csiszoljuk őket míg mi — elkopunk.

Egyet dicsérek, megszidok mást,
Szászor megmondom, hogy mit és mikép'!
A mód-s a rendszer vajmi kevesen fog,
A nagyobb részün éppen semmikép'.

Az apró népség zsong köröttem,
Egy-kettő közte tetszetősb nekem,
Alakja kedves, a szeme beszédes,
Itten kiszökken, el a képzelem.

Beszédes szemhez, szép alakhoz,
El innen; messze, két város elé...
Gyors képpel a lelkembe rajzolódik,
Hogy őket hol lépé meg, mint lelé?

Ott rám gondoltak, ott szeretnek
Kéztördelésnek gondja én vagyok,
Utánam szállnak — szemben érik egymást!
Forró, epesztő, édes sohajok.

növényi- és husfélével, majd megfogják látni, melyik csapat bír erősebb és több munkát. Arról azonban biztosíthatunk mindenkit, nem azok fognak kidőlni, a kik állati, hanem azok, a kik folyton növényi táplálékot vesznek magukhoz.

De ilyen magas husárak mellett, lehet-e arról még csak álmodni is, hogy a munkás ember, legalább egy héten kétszer, vagy háromszor husféléhez juthason. Bizonyára nem. Hiszen nagyobb városokban, még a szerényebb fizetésű hivatalnokok is, csak ünnepnapok alkalmával juthatnak az e féle parádéhoz. Hogy adhatna ki az a munkás, a ki átlag alig keres meg naponként 50—60 krezárt, hetenkint háromszor 40 krezárt $\frac{1}{2}$ kilógramm husra. Vagy az a hivatalnok, a kinek fizetése havonként 40—45 frtra megy, abból 10 frot miként nélkülözhetne; hiszen akkor meg ruházatra nem telne pénze.

Pedig azt hisszük, de állítjuk is, hogy az esetben, ha hus ára a méltányosságig leszállítatnék, a husfogyasztás csak az ország határain belől oly tetemes mérvben emelkedne, hogy a magyar jószágtenyésztő gazda a külföldi kereslet nélkül is, kellő árba adhatna tul szarvasmarháján.

Mi, a husfogyasztási adót, nem csak azért nem tartjuk helyesnek, mert az által egy nélkülözhetetlen, az élet fentartására okvetlenül szükséges táplálékot adóztatnak meg, hanem azért is, mert ezt a körülményt, a fogyasztó közönség kárára, az elárúsítók aknázzák ki. Ennek következtében azután, a magyar gazdák akarva nem akarva, kénytelenek a jószágtenyésztéssel és a marhahizlalással felhagyni és az egyoldalú gabona termeléshez térni.

Hiszen, ha a husfogyasztási adó kulcsot vesszük figyelembe, azt tapasztaljuk, hogy az látszólag nem oly nagy. Mert ott, a hol a lakosság száma 10 ezret meg nem haladja, métermázsánként 95 kr. Olyan közsé-

gekben pedig, a hol a lakosság száma a 20 ezret nem éri el, 1 frt 50 kr. Végre ott, a hol 20 ezren felül van, métermázsánként 1 frt 80 kr. Tehát klgrammonként 1-8 kr. De azért mégis elég magas ahhoz, hogy a hus-elárúsítók a fogyasztóközönség hátrányára, mint nagy terhet emlegessék és ennek örve alatt, a levágtott jószágban 100%-ot nyerjenek.

De ezektől eltekintve is, még magasabb a husfogyasztási adó akkor, midőn azt tudjuk, hogy még egyrészt a szegény munkástól és hivatalnoktól elvonja a legszükségesebb táplálékot, más részt meg a jószágtenyésztést végképen agyon títi.

Ennélfogva, ki mondhatjuk, hogy az esetben, ha a husfogyasztási adó eltörlésével lehetővé tétetik, a nagyobb mérvű husfogyasztás és ennek következtében a magyar gazdák, az egyoldalú gabona termelés helyett, a takarmánynövények termelésével a jószágtenyésztésre nagyobb gondot fordítanak, úgy az okszerű jószágtenyésztés, sokkal többet fog a magyar gazdáknak jövedelmezni, mint az egyoldalú gabona termelés.

Könyörüljétek a szegény bélpoklosokon!

Alamiznáért esdek a bélpoklosok első és egyetlen menhelye számára, melyet alul-írott Birmában alapított és melyet Usse, birmai püspök és apostoli helynök Ő Eminenciájára, Magyarországi Hercege-Primására, Dr. Vaszary Kolos, Dr. Aichner Simon brixenti herceg-püspök ő exellentijára, Vaughan bibornok ő eminentijára, a Westminszteri érsek, Gruscha biboros herceg érsek. továbbá ő exellentijára Mackenzie Sándor, Angol-Birma kormányzója, az ottani osztrák-magyar, német, olasz, belga, németalföldi, svéd-norvég és dán követségek, valamint az amerikai Egyesült-Államok követségi úgynöksége és más hatóságok hathatós pártfogására a legmelegebben ajánlottak.

Birma Hátsó-Indiában van, 12—13 millió lakossal bír és ezek között körülbelül 30,000 ember bélpoklosságban sinylődik! —

Amonnan mást hozott a képzet:
E vágyodásról ő semmit se tud
Félismerhetnek, aki elvetődtem,
Egész feledtség osztályrésze jut.

De hát nem egyre megy a kettő?
Mit ér szeretni ilyen messziről?
Amonnan fáj szívemnek a hidegség,
Mint tudni faj, hogy ott is majd kiszül!

Mig ön azonban elmerengnek,
(Biz'erra nem való e hely s a nap!)
Kilesték már, hogy rájok nem vigyázok,
Két vásott gyermek uccu! hajba kap.

A lét prózája visszazökkent
S kis bűnösímet én meg vallatom,
De melyik részen legyen az igazság?
Eligazodni nem tudok azon.

„Te térdelj le!”, mondom ennek,
(De hátha éppen ez a büntelen?)
Meghuzgálom a másik fülét is:
Igy nyugtatom meg lelkisméretem!

Kegyelemképen kapni azt, a mihez jogunk van, zaibbasztó, bűnítő.

De megpirít, lealáz az is, amire érdemtelenül jutottunk.

Magányosságban vágyik a lemondó,
mint az, akinek szeme önmagával beéri: aztán,
akinek megártott a jóból a sok, azután
egyes eszmék és események betege, meg még
több fajtája az érzékenyeknek.

És vissza vonul a költő, mikor alkot,
a tudós, mikor kutat s a szerelmes, mikor
legmélyebben szeret.

Aki engem megbántott, azt én nem
sértem vissza, de a szeretetemből halgatag
kizárom.

Mikor leszakasztott virág a vízben
még kinyillik: nem tudja hogy már meg van
ölve!

Ha elárult, akiben megbíztál, megcsalt
mással, akihez hű voltál, semmibe sem vett,
akit becsültél: jobb akkor nem sokat kérdezni,
hogy miért tette? Mert ha magadat kell hi-
báztatnod, utólag meglehetősen hiába bán-
kodol; ha meg sehogyssem okolhatod magadat,
könnyen közel jutsz a kétségbeeséshez az em-
berekben.

Egyszerűbb választani e két közül:
eltávolítod vagy eltávolodol.

A bélpoklosok e rettenetes nagy számának oka, hogy itt nem úgy, mint máshol nem szokás e borzasztó betegség elterjedésének s szerencsétlen áldozatok elkülönítésével határt szabni, hanem a betegek, bár minden segítségtől és részvételtől megvannak fosztva, szabadon érintkeznek embertársaikkal. A birmai bélpoklosok a szerencsétlenekek között igazán a legszerencsétlenebbek! Iszonyu kínok gyötrik a testet, tátongó sebek, undorító és folyton továbbterjedő fekélyek lepik azt el és mivel a fekélyeket soha sem tisztítják, soha be nem kötözik, azok ezer meg ezer féreg és más élő állati tanyáivá lesznek, míg lassan és lassan a szegény beteg testét egészen fel nem eszik. Nem sok idő múlva beáll az az állapot, mikor még életében kénytelen saját teste folyton haladó feloszlásának tanuja lenni. Ujjai egymásután leesnek, darabonként pusztul el keze lába, szemgolyóján is fekély keletkezik, szeme kifolyik, a betegség lemarja száját, szápadlása kettéhasad, orczipái, sőt orrcsontja is eltűnnek. Szem, száj, orr helyett egyetlen egy rothadó nyílást látunk, mely a torok belsejétől a homlokosontig terjed. Csak a belső nemesebb részek pusztulása után jó a kívánva kívánt halál, miután a szegény beteg 10. 15. sőt 20 éven át a legborzasztóbb kínokat szenvedte. A halál beállta előtt hosszú időn át a bélpoklos a legiszonyosabb hullaszagot terjeszti s ha a mindent legyőző szeretet a természetes undort lenem győzi, a beteg közelében tartózkodni majdnem lehetetlen. Az emberi testnek ezen méreggel telített, alaktalan maradványaiban is halhatatlan lélek és érző szív lakozik, mely minden jótéményt hálával fogad. Rendes körülmények között csak fokozza a beteg kínjait az a tudat, hogy őt pogány embertársai az emberiség söpredékének tekintik, hogy ő utálatnak és megvetésnek tárgya. Senki sem törődik vele, könyörületlen részvét nem nyújt e szegény tehetetlennek szeretetteljes ápolást, nyomorában nem talál részvételtjes szóra és vigasztalásra. Csoda e, ha e szegény a legnagyobb kétségbeesés áldozatává lesz, ha szívének-lelkének állatias eltompultság vesz erőt? Tudja, hogy betegsége gyógyíthatatlan, budhista vallása sem nyújt neki reményt, nem emeli fel őt, nem helyez kilátásba örökké tartó boldogságot és dicsőséget, mely minden ideigvaló szenvedésért dusan kárpotolná. Nem érhető-e, ha azon pillanattól fogva, mikor először ilyen nyomort láttam, az lett minden törekvésem célja, hogy oly intézetet alapítsak, melyben a bélpoklosok mindazt fellelik, mit eddig oly fájdalmasan nélkülözniök kellett?

1891. óta áll fönn ez intézet a természetől megáldott helyen, Mandalay közelében. Itt a legszigorubb elkülönítés módszerét használjuk, egyedül ez akasztja meg e undorító nyavalyát veszedelmes tovaterjedésében, és megóvja Európát is a betegség behurczolásának veszedelmétől. A szegény bélpoklos itt kedves otthonra talál, ápolóiban leghűségesebb és szüntelen érte gondoskodó barátjait látja, kik eltagadhatatlan emberi méltóságát elismerik, sebeit naponta tisztogatják és bekötözik. (Az ápolók személyzete kivülem: hű segítő társam Pater Martin és egy nemes szívű francia hölgy, most Anna testvér, kinek segítségére még két keresztény lett birmai asszony van.) Itt ha gyógyulást nem is, fájdalomiban legalább nagy enyhülést talál a beteg, itt ismeri meg a kereszténység áldásait. Ez inté-

zetben minden betegnek a legteljesebb valásszabadsága van, mégis mindaz, mit itt lát, a legnagyobb és legszeretetteljesebb gondozás, melylyel őt elhalmozzák, a szivrenató jelenetek, melyek szemei előtt végbe mennek, a nyugodtság, türelem, odaadás és öröm, melyet azoknak vonásaiból leolvas, kik a kereszttségben Krisztusnak újra születtek el nem tévesztheti jótékony hatását s a pogányokból keresztény, a kétségbeesett betegből reményeiben boldog ember lesz.

Csak hogy kicsiny, nagyon kicsiny a menhely! Eddig csak 150 belpoklost fogadhattunk be, pedig Birmában 30,000 ilyen szerencsétlen van. Ezenkívül az intézetet 5500 rupia (4775 ft) terheli, mi nem csak a menhely kibővítését teszi lehetetlenné, hanem a mi borzasztó gondolat nekem is és mindazoknak, kik ott hajlékra találtak, még a menhely fennállása is kérdésessé válik, ha csak szeretetteljes könyörületesseg nemesszívű és rendkívüli segítséget nem nyújt. — Segítetek! Segítetek mindnyájan, kik Isten kedvéért a szó legnemesebb értelmében keresztény irgalmassági es e l e k e d e t akartok gyakorolni. Segítsen mindenki, kinek szíve a szükségét szenvedő emberekért dobog! S hol lenne borzasztóbb és szivrepesztőbb szükség, mint a melyet itt leirtunk! Gondoljátok meg, hogy akár hányszor azt se tudjuk, honnét vegyünk nagy családunk és kedves ápolójaink számára a mindennapi taplálékot, hogy helyszüke és élelem hiánya miatt a szegény belpoklosokat, kik Birma minden részéből hozzánk fordulnak, habár vérző szívvel, százával is kénytelenek vagyunk menhelyünk küszöbétől elutasítani, tőlük a segítséget megtagadni és őket a nyomorba visszataszítani. Ha csak egyszer hallottátok volna kétségbeesett, szivreható jajgatását és siránkozását azoknak, kik hiába könyörögtek bebocsátásért, meghatott szívvel adnátok oda alamizsnátokat. Ti gazdagok, kiket a jó Isten kincsekkel megáldott, kiknek a Gondviselés módot nyújtott arra, hogy segítőkézeket kitarjátok, hogy elviselhetetlen fájdalmat elviselhetővé varázsoljátok, segítetek! De ti is, kik csak kevés és szerény vagyonnal bírtok, ne tagadjátok meg az emberek legnyomorultabbjaitól a filért, gondoljátok meg, hogy az Üdvözítő a szegény özvegy csekély adományát is nagy tetszéssel fogadta.

A ki teheti, tegye meg, szerezze meg magának ezt a lelki örömet és a hozzáköthető nagy Isten-áldást és vállalja magára egy belpoklos eltartásának költségét. Erre 1440 forintnyi (2400 márká vagy 2880 frank) alapítvány befizetése szükséges. E tőkét vagy 1) egyszerre ki lehet fizetni vagy 2) tetszés szerint előre meghatározott részletekben, vagy 3) a szt. Jánosról nevezett menhely javára teendő végrendeletben és hogy az alapítók érdemeiben már most részesülhessenek, haláluk napjáig fizetik meg évenként az intézetnek a tőke 5%-os kamatai: 72 forintot, (120 márkát v. 144 frankot.) Ez összeggel intézetünkben minden időre szülő betegágy alapítható. Az alapító neve az illető ágy fölé lesz jegyezve, hogy a beteg szüntelen megemlékezzék jótétéről, hogy mindnyájuk imáival egyesülve ő is kikérje pártfogója számára Isten áldását, hogy így a jótétnek is része legyen a betegnek imáival és szenvedéseivel szerzett érdemeiben. Az ily betegágy alapítójának szándékára és az ő lelke különös javára minden hónap első péntekén, Jézus szent

szíve tiszteletére mise fog mondatni. És minthogy minden pénteken a keresztut átátosságát is ünnepélyesen végezzük, ezen imáinkban a megboldogult alapítónak és meghalt rokonainak lelki nyugalmáért akarunk könyörögni. A mindennap közösen végzett rózsafüzér-átátosság alkalmával is befoglaljuk imáinkban jótétünket, hogy a Boldogságos Szűz közbenjárására a jó Isten távol tartson tőlük és családjától minden szerencsétlenséget. Így emlékezünk meg jótétünkről, így hálálunk meg mindent, mi szépet és nemeset értünk tettek. De azok iránt is hálásak leszünk, kik nekünk 72 forintnyi (120 márká v. 144 frank) adományt nyújtanak, mely összeg elégséges arra, hogy egy beteget egy egész éven át ápolhassunk, vagy akik egy belpoklosnak egy hóapon át való ellátásának költségét: 6 forintot (10 márká vagy 12 frank) adják.

A legkisebb adományt is a legmelegebb elismeréssel fogadjuk, imával viszonzozzuk, oly imával, mely őszinte szívből jó és ép azért meghalgtatást remélhet. — A belpoklosok menhelyén egy könyvet tartunk, ebbe be lesz jegyezve minden barátunk és jótétünk, hogy újból és újból a belpoklosok imáiba ajánlhasuk őket. Ez azonban csak halvány előképe az örök élet könyvének, hol a belpoklosok menhelye jótétüinek neve arany betűvel lesz beírva, a mint isteni Megváltónk mondá:

„Boldogok az irgalmas szíviük, mert ők irgalmasságot nyernek.“

P. Wehinger János,
hithirdető Birmában, a belpoklosok szt. Jánosról nevezett intézetének igazgatója.

UJDONSÁGOK.

— **1848. márczius 15.** A magyar nemzet újraébredésének 49 éves emléket az idén nagyobb szabású ünnepélylyel szándékoznak megülni, nemcsak országszerte, hanem nálunk is. E végből, a helybeli ipartestület előjárósága elhatározta, hogy a nemzeti ünnep évfordulóját együttesen, a helybeli Casinó egylettel és a szabadelvű párttal tartja meg. A Casinó egylet e végből értekezletet tartott és az ipartestület határozata felett örömet fejezte ki. Ennek következtében az ipartestület, a helybeli szabadelvűpárt és Casinó együttesen elhatározták, hogy a f. hó 14-én este a Casinó nagytermében közös vacsorával egybekötte tartják meg az ünnepélyt. Erre nézve közös íveket is bocsátottak ki aláírás végett. Az ünnepélyen G a j á r y Ödön képviselőnk is részt vesz, még pedig azt halljuk, hogy S z i v á k Imre dr. városunk volt nagyérdemű képviselőjével együtt. Ennek következtében felhívjuk ugy a helybeli iparosokat, valamint a Casinó egylet tagjait és a szabadelvű párt tagjait, hogy minél tömegesebben megjelenjen sziveskedjenek.

— **Jóváhagyott költségvetés.** Csongrád vármegye 1887/98. évi körüti költségvetését a kereskedelemügyi miniszter, némi jelentéktelen módosításokkal jóváhagyta. Az így jóváhagyott költségvetés a napokban érkezett le a miniszteriumtól a vármegyéhez.

— **Jóváhagyott megyei határozat.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának azt a közgyűlési határozatát, mellyel a csong-

grádmegyei gazd. egyesület mult őszi löversenyé alkalmából, megyei jutalomdíjként 100 frtot szavazott meg, a földmivélsügyi miniszter jóváhagyta.

— **Elnök választás.** A helybeli ipartestület a f. hó 1-én választotta meg elnökét, a városháza tanácstermében. Jelöltek voltak: Dudás Ferencz alelnök, Ugrai Albert és Berniczky József. A választáson Éder János iparhatósági biztos elnökölt. A szavazás megkezdése előtt, Dudás Ferencz vissza lépését kijelentette; ennek következtében Éder János ipartestületi biztos, Ugrai Albertet és Berniczky Józsefet mondotta ki jelöltekül és titkos szavazást rendelt el. Beadott 85 szavazat, ebből Ugrai Albertre 44 és Berniczky Józsefere 41 szavazat esett. Így hát 3 szavazat többséggel Ugrai Albertet választották meg. Mint halljuk, a Berniczky pártja a választás ellen fellebbezéssel él, még pedig azt hozza fel okul, hogy Ugrainak nincs iparendélye. Azonban erre nézve, mielőtt a fellebbezést be adják, jó lenne, ha meggyőződést szereznének. De különben is tudhatnák, hogy az esetben, ha Ugrainak nem lenne iparendélye, az iparhatósági biztos, semmi esetre sem jelölte volna. Mert tudunkal éppen az iparhatósági biztosnak kötelessége öröködni, hogy gyűlések és választások alkalmával a törvényes formák megtartásának.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban a thea-estélyről szóló tudósítás következő mondatából: „Az a 60—70 frtnyi tisztajóvedelem pedig mely — az anyagi siker mellett tanuskodik“ kimaradt e kifejezés, mely a főleleventendő nőegylet javára lesz fordítva, az anyagi siker . . . stb. Azonkívül a jelen volt hölgyek névsorából Söhlya Gyuláné, Kovács Lajosné és Zsiga Jánosné urnók b. nevei hiányoztak.

— **Régi nota előlrol kezdve.** A „Csongrádi Közlöny“ m. vasárnapi számában: „A közönség köréből“ Ornyik Mihály aláírásával egy nyilatkozat jelent meg, melynek gyalázkodó tartalmával foglalkozni nem akarunk. Csak annyit akarunk megjegyezni, a kik ösmerik a nevezett löczamelegítő, hülyeséggel határos, korlátolt észjárását, hát bizonyára azonnal tisztában vannak azzal, hogy az nem Ornyik Miska műve. Hiszen az az ember nem hogy fogalmazni tudna, de még nevét sem képes szellemi megeröltetés nélkül aláírni. Tehát természetes, hogy mi nevetségesé nem akarjuk magunkat tenni azzal, hogy holmi Ornyik Miska-féle alacsony szellemi nívón álló individuumokkal foglalkozzunk. Elég szögyen az Csongrád közönségére, hogy az ilyen nagy foku hülyesége miatt használhatatlan persónával, olyan embert, mint Szöke Illés volt, kiszorít a városházától. De még sajnosabb az, hogy H e g y i Antal plébános ur, a ki ép úgy tudja, mint mi, hogy a nevezett individuum csak löczamelegítésre használható, helyet ad pláne a közönség nevében arra, hogy ilyen szellemi szegénységben sirtódó egyén neve alatt, holmi hitvány fráterek tisztességes embereket legyalázzanak. Ugy látszik tehát, hogy a plébános ur a régi nótát előlrol kezd. De legyen meggyőződve, hogy bárki által, bármit irason is, mi figyelmen kívül hagyjuk.

— **Szentesi képviselő választás.** Ma van Szentesen a nagy nap. Sima Ferencz és Urai Imre ma küzdenek meg egymással. A küzdelem, mint halljuk igen erős lesz ennek következtében, hogy kinek a neve kerül ki az urnából győztesen, nagyon kertes. Mind a két párt majdnem egyenlő erős. Daczára annak, hogy Sima a fő emberei közül igen sokan elhagyták és a Kossuth-párti Urayhoz csatlakoztak, még mindég oly erős pártja van, hogy Uray győzelmét nagyon kétségessé teszi. Minden valószínűség szerint a szentesi szabadelvű párt fog dönteni. Ha azok Urayra szavaznak, valószínű a megválasztása. Még ellenben, ha semlegesek maradnak, akkor Sima fog győzni. A szociálisták is állítottak jelöltet, de azok alig jöhetnek számba.

— **Egy szerkesztő vizsgálati fogságban.** A „Szentesi Lap“ felelős szerkesztőjét: Pinter Gyulát a szegedi kir. tábla bünyenyítő

osztálya sikkasztás és okirat hamisítás miatt vád alá helyezte. Amennyiben ez a tett 5 évi fegyházbüntetést és hivatalvesztést von maga után, a szegedi kir. büntető törvényszék elrendelte a vizsgálati fogságot és ezzel együtt a Pintér Gyula le tartoztatását. Pintér azonban neszét véve a dolognak, midőn már ki volt ellene adva az elfogatási parancs, Szegedre utazott és ott ügyvédje Reiniger Jakab dr. kíséretében önkénytelenül jelentkezett a törvényszéknél. Természetes, hogy azonnal ott fogták. Pintér Gyulát legutóbb a szentesi zelenyák pártjába a kitüntetésben részesítette, hogy a mai képviselő választásra elnöknek választotta meg. De azonfelül az illető tagja volt a szentes városi képviselő testületnek, iskolaszéknél és minden más szövetkezetnek és egyesületnek, ahol a szentesi zelenyák dominálnak. Különben, a rokon lelkek hamar megértik és megismerik egymást.

— **Mikor lesz kántor Dorosmán.** Ennél nagyobb kérdés a kun városban nincsen. Legendákat csinál már erről a nép, hogyan huzzák vonják, gabalyítják össze évről-évre a kántori állás betöltésének ügyét és vég nélkül valók a csatározások, nyílt és aknabáborozások a kántori állás körül. Így foly a kérdés már 7-ik esztendeje. A község 1890-ben megválasztotta nagy szótöbbséggel kántorának Almásy Lászlót. Ezt nem erősítette meg a váci püspök azért, mert ellenzéki volt. Tavaly, 1896-ban egyhangulag új kántort választottak: Kirer Józsefet, ez ellen pedig az a kifogása van ugyáltszik a püspöknek, hogy nem rajong a néppártért. Tehát még ma sincs az állás betöltve.

+ **Czibalom, jó karban levő, eladó.** Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

* **Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen legjobb hatású szer a Réthy-féle pemetefü-czukorka, mely ezen bajokat gyorsan megszünteti.** Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld Réthy Béla, gyógyszerész Békés-Csabán.

Irodalom.

Az ostromoff sziget. Verne titkára méltó jelenetek játszódnak le most Kréta szigetén. Két nagyhatalom, a kis Görög ország és a felkelők állanak egymással szemben. Az újabb meg újabb események állandó érdeklődés tárgyává tessék a szigetet s így természetes, hogy az Ország-Világ e legelőbbkelő képes heti lap, írásban és képen foglalkozik a keleti eseményekkel. E mellett természetesen nem feledkeznek el a hét történetéről sem, s nem csak kitűnően megírt krónikában foglalkozik vele, hanem bemutatja címkepen a legújabb, magyar mágnást: Tisza István gróf is. Az aktuális cikkeket s képeket egész sereg novella és illusztráció egészíti ki. A legkitűnőbb novelláiról a legjelesebb illusztrációk egyesültek hogy az Ország-Világ e heti száma is kedves meglepetésül szolgáljon olvasóinak. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévre 2 frt. Mutatványokat szívesen küld a kiadóhivatal, (Hold utca 7 sz.)

„Ilyen még nem volt.“ Ez a régi szó, amely maghazudtoja Rabbi Akiba ösmeretes mondását, hogy „Semmi sem új a nap alatt“, ismét beigazoltatott. Egyszerűsödött, bizonyosodott, hogy hazánkban sok téren ép oly jeleset tudunk alkotni, mint Nyugat-Európa. Ki hitte volna például, hogy egy ép oly szép illusztrált folyóiratot adhatnak ki Budapesten, mint Londonban, Parisban, Berlinben és Stuttgartban. Pedig mégis olyan az „Ezredéves Magyarország“ című családi folyóirat, amelyet Budapesten (V. Váci körút 78.) a jól ismert Laurencie Gyula igazgató ad ki. A kétheti folyóirat technikai kivitele a magyar nyomdászati és rajzművészet valóságos diadala. Ily impozáns, fényes külsőt — tulás nélkül állíthatjuk — egyetlen más európai lap sem mutathat föl. Az egészen eredeti és új képek, — az első füzetben számszerint 25 van — minden műbarát örömet képezhetik, a háromnyelvű szöveg németi tendenciája minden hazáfit örömmel tölthet el. A három nyelvű szöveg előnyeit nem kell külön kiemelni, mert hiszen nyilvánvalók. A mi az egyes képeket és cikkeket illeti, azt mondhatjuk, hogy aki sokat közül, mindenkinek ad valamit. Fontos cikkeket találunk benne Gelléri Mórtól a melynek címe „Magyarország az 1900 ik évi párisi világkiállításán“ érdekes csevegést a bécsi magyarokról (Gross Károlytól), Magyarország és a külföld (Kácsar Lipóttól), „A Magyar tudományos akadémiáról“ (Heinrich Gustav egyetemi tanártól). Az illusztrációk közül egyet sem emelünk ki, mert ez nehéz feladat. Csak azt jegyezzük meg, hogy az olvasó kellemesen lesz meglepetve. Dícséretet érdemel még a pompás, színes jutalom-melléklet is Vastagh Györgytől, amely maga megéri a füzet nevével egyenlő árát. Ennyi előny mellett az egyes szám ára 40 kr., az előfizetés negyedévre 1 frt 80 kr., amely 6 számot tartalmaz. Ha ezt a nagyszerű folyóiratot megnezzük, önkéntelenül e közlemény címe jut eszünkbe, hogy „Ilyen még nem volt“.

Varságh János

Mintha, mintha...

Mintha, mintha tavasz lenne,
Virág nyilna, madár szólna,
Dalolna és csicseregne...
Mintha mintha, tavasz lenne.

Mintha ott a száraz fákon,
Zöld levél volna minden ágon;
S köztük enyhe szellő bugna...
Mintha, mintha tavasz volna.

S mintha — tán egy titkos szóra,
A szivemben viszhang szólna.
Édes, meleg érzés lenne:
— Mintha, mintha tavasz lenne.

Varságh János.

Aldjon meg az Isten.

A hajnali szellő csókdéssa szeliden,
A réti virágot;
A te mosolyodra kiderül az égbolt,
El pihen az átok.
Én meg örömben zokogni szeretnék.
Hogy az enyém lettél...
Aldjon meg az Isten áldó két kezével,
A mért megszerettél.

Te vagy a boldogság, te vagy a reménység.
Szivem rózsafája,
Ha te szeretsz édes, beszéljen a világ
Mit sem adok rája,
Azt zengi csak ajkam örömtől repedve,
Hogy boldoggá tettél...
Aldjon meg az Isten, áldó két kezével,
A mért megszerettél.

Sz. Szigeti Vilmos.

Felolós szerkesztő: Eder János.

Kiadólaptulajdonos: Weisz Márk.

Az én gyártmányaimat,

mint kitűnőt és olcsót ismernek!

Remontoir nickel óra 3 frt 50; Remontoir ezüst 6 frt; Remontoir anker spirál brejné 15 köre 10 frt, 16 köre chaton szistema üvegfedél 12 frt Wecker óra, ankerjárás, világító primafaj 1 frt 70; Regulateur 1 napig járó lítóval 5 frt 75; Regulateur 10 napig járó lítóval 8 frt 50 Illusztrált árjegyzék, órák, láncok, Regulateur arany- és ezüst nemükről a leggyorsabbtól a legfinomabbig ingyen és bérmentve. Nemetszés esetén az arut kicseréljük vagy a pónt visszaadjuk.

Eugen Karecker, órágyár 38 sz.

Bregenz am Bodensee. 20-17

Két évi jótállás.

Pénzkölcsön

10-5

birtokra, házakra, gyárakra és gőzmalmokra első helyű betáblázásra 40 évre 4 1/2 százalékra, 50 évre 4 százalékra, 2-ik és 3-ik helyű betáblázásra 6 százalékra.

Pénzt

váltóra 5-6 százalékra 10,000 frtig gyorsan és discretio mellett szerez, — valamint drága adósságokat convertál, ugyszintén váltókat leszámítottat

SCHWARCZ MÁRTON

Budapest, VII. Miksa-utca 11. sz.

Kitűnő referenciákkal szolgálhatok.

Gyümölcsfa vadonczok és nemes ojtványok eladása.

(Vadoncznál 3-5-10.000 darab vételénél 5-10-15 százalék engedmény)

A rendkívül gazdag gyökérzetű életerős vadonczok erősség szerint egyenlő vastagságukra vannak válogatva, mely végtelenül nagy előny a rendelőre nézve, ezen felül az árak is mérsékeltek, illetve igen alacsonyak.

3-4-5 éves állandó, vagyis termő helyökre kiültethető és ott azonnal beajtható vadonczok:

I. minőségű 20 milli méter vastag 100-a 10. frt,
II. " 15 " " " 100-a 5. " "
III. " 12 " " " 100-a 2.50 " "

Vadonczok a következőkből rendelhetők meg: körte, alma, doucin, paradicsom birs prunus myrobolana, szent joulie, kökény, sárga baraczk. mandula, őszibaraczk, fekete meggy, sajmeggy, (prunus mahaleb) eper.

A rendelés fogantatásának illetve összeállításának a (milli-méterrel kitüntetett) méretek pontosan betartatnak.

Gazdasági czélokra alkalmas 4-5 éves (nem ojtott) eperfából igen nagy készlet van. A csemetek drbjá 25 kr; 100 drá ára 20 frt, 1000 drb

ára 170 frt: A gyengébbek aránylag olcsóbbak.

Minden vadonczok megrendelhetők

3-2

UNGHVÁRI SÁNDOR, gyümölcsfa-iskolájában Czepléden.

Ugyancsak fenti cégénél kaphatók magas magas törzsű és törpére nevelt körte, alma, szilva, őszibaraczk, kajszin, cseresnye, meggy, eper birs és noszpolya is a következő ár mellett:

Az 1-2 éves igen szép csemete darabja 15-20 kr., a 2-3 éves igen szép csemete dbja 55 kr., a 3-4 éves igen szép csemete dbja 30 kr., a 4-5 éves legerősebb darabja 35 kr. — Nagyobb vételknél árengedmény adatik.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Csongrád, 1897. Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában.